

Sygn. akt **XXVII Ca 1508/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyliński
Protokolant:	sekr. sądowy Agata Skulimowska

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. w W.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 10 marca 2017 r., sygn. akt II C 3639/16

1. oddala apelację;
2. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSO Grzegorz Tyliński

Sygn. akt XXVII Ca 1508/17

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. w W. pozwem z 12 grudnia 2016 r. wniósł o zasądzenie od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. po 250 Euro waz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 września 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za opóźniony lot, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew (...) Sp. z o.o. wniosła o oddalenie

powództwa.

Wyrokiem z 10 marca 2017 r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 3639/16 Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

1. zasądził od (...) Sp. z o. o. w W. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 500,00 Euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 września 2016 do dnia zapłaty;
2. zasądził od (...) Sp. z o. o. w W. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 634,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 540,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pozwany zarzucając mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 5, 6 i 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, z uwzględnieniem znaczenia tych przepisów nadanego wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach C-402/07 i C-432/07 oraz C-581/10 i C-629/10 poprzez ich błędne zastosowanie skutkujące błędną oceną charakteru prawnego ryczałtowego odszkodowania;
- 2) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 449 i 509 § 1 k. c. w zw. z art. 58 k. c. poprzez przyjęcie, że odszkodowania będące przedmiotem Umowy Cesji między poprzednikiem prawnym Powoda a Powodem może być przedmiotem przelewu i uznanie, że doszło do skutecznego przelewu wierzytelności na Powoda;
- 3) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 509, 512, 513 i 515 k. c. w zw. z art. 58 k. c. poprzez błędne przyjęcie, że pozwanej, nie będącej stroną Umowy Cesji, nie służy zarzut nieważności przelewu czy nadużycia prawa;
- 4) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 15 Rozporządzenia w zw. z art. 385¹ k. c. i art. 58 k. c. poprzez dopuszczenie klauzuli niezgodnionej indywidualnie z konsumentem, która ogranicza wysokość odszkodowania wynikającego z art. 7 Rozporządzenia, a w konsekwencji uznanie, że doszło do nabycia wierzytelności objętej Pozwem przez Powoda;
- 5) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 353¹, 384, 385¹, 385³ pkt 2, 3, 4, 8, 10, 14, 19, 20, 22, 388 k. c. w zw. z art. 58 k. c. poprzez ich niezastosowanie lub błędne zastosowanie i przyjęcie, że treść Umowy Cesji, w tym treść niezgodnionych indywidualnie z konsumentem klauzul zawartych w Regulaminie i Cenniku portalu (...) .pl, mieści się w granicach swobody umów, nie zawiera klauzul niedozwolonych, na które mogłaby powoływać się Pozwana, a także poprzez uznanie ww. postanowień za jednoznaczne, a w konsekwencji uznanie, że doszło do nabycia wierzytelności objętej Pozwem przez Powoda;
- 6) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 510 § 2, 509 w zw. z art. 58 k.c. poprzez przyjęcie ważności umowy przelewu pomimo braku causae tej umowy;
- 7) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 511 k. c. oraz 74 i 78 k. c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że przelew wierzytelności z której powód wywodzi swe roszczenie nie wymaga formy pisemnej, a wystarczający jest podpis złożony za pomocą wskaźnika myszki;
- 8) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 56 k.c. i art. 5, 6 i 7 Rozporządzenia z uwzględnieniem znaczenia tych przepisów nadanego wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach C-402/07 i C-432/07 oraz C-581/10 i C-629/10 poprzez ich błędne zastosowanie oraz naruszenie prawa procesowego w postaci art. 227, 233 i 316 kpc, w tym poprzez błędne ustalenie faktyczne, że roszczenie będące przedmiotem przelewu nie wynika z zawartej w formie pisemnej umowy przewozu;
- 9) naruszenie prawa procesowego w postaci art. 316, 227, 228, 229, 230, 232 i 233 k.p.c. i dokonanie błędnych ustaleń faktycznych poprzez uznanie, że doszło do zawarcia Umowy Cesji i Powód nabył dochodzone pozwem roszczenie;
- 10) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 65 § 2 k.c. poprzez uznanie, że wolą stron było dokonanie przelewu wierzytelności, a w konsekwencji uznanie, że doszło do nabycia wierzytelności objętej Pozwem przez Powoda.

Powód wniósł o oddalenie apelacji zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów związanych z naruszeniem art. 233 § 1 k. p. c. wskazać należy, że Sąd Okręgowy w całości podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy. Przed wszystkim jednak nie zostało w apelacji wskazane, w jaki sposób miało dojść do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k. p. c. Zauważyć należy, że zarzut naruszenia ww. przepisu może sprowadzać się jedynie do wykazania, posługując się argumentami wyłącznie jurydycznymi, że Sąd Rejonowy naruszył ustanowione w art. 233 k. p. c. zasady oceny wiarygodności i mocy dowodowej dowodów, to jest przekroczył granicę swobody wyznaczone logiką, doświadczeniem życiowym, zasadami nauki, bądź nie dokonał wszechstronnego rozważenia sprawy pomijając część materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego skarżący nie wykazał, aby ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny był sprzeczny z zasadami logiki, czy doświadczenia życiowego, jak również, że przy rozważeniu okoliczności sprawy Sąd pominął część materiału dowodowego. W istocie powódka nie wskazała, na czym miałyby polegać sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, jak również, jakim regułem rozumowania uchybił Sąd Rejonowy przy jego ocenie. Apelacja pozwanej w tym zakresie sprowadzała się do zarzucenia, że Sąd pierwszej instancji dokonał błędnych ustaleń faktycznych poprzez uznanie, że doszło do zawarcia umowy cesji i powód nabył dochodzone pozwem roszczenie. Stwierdzić zatem należy, iż zarzuty dotyczyły w istocie oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego sprawy, a nie poczynienie tych ustaleń w sposób nieprawidłowy bądź wybiórczy.

Sąd Okręgowy podzielił również w całości rozważania prawne wywiedzione przez Sąd Rejonowy na gruncie prawidłowo ustalonych okoliczności faktycznych. W szczególności Sąd Okręgowy uznał, że doszło do skutecznego zawarcia umowy cesji między powodem (...) Sp. z o.o. a A. P.. Nie można podzielić zarzutów pozwanej dotyczących nieważności umowy z uwagi na charakter wierzytelności będącej przedmiotem tej cesji.

Zgodnie z art. 509 § 1 k. c. wynika, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przynieść wierzytelność na osobę trzecią chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wskazać należy, że w stosunku do dwóch pierwszych okoliczności tj. „sprzeciwieniu się ustawie” oraz „zastrzeżeniu umownemu” w ocenie Sądu Okręgowego dotyczą one wyraźnych sytuacji, w których prawodawca zakazuje dokonywania cesji określonych świadczeń, albo z czynności prawnej wynika taki zakaz. Powyższe prowadzi do wniosku, że zarzuty skarżącego winny zostać ocenione na gruncie właściwości zobowiązania. Sąd Okręgowy wskazuje, że w tym zakresie istotnych jest kilka grup okoliczności, mianowicie mogą istnieć wątpliwości czy roszczenia objęte niniejszym pozwem, a które były przedmiotem cesji między powodem a A. P. mają charakter roszczenia o zadośćuczynienie. W istocie możliwe jest ocena zgłoszonego roszczenia niejako na dwóch płaszczyznach. Z jednej strony roszczenia te mogą być uznane za roszczenia związane z naruszeniem dóbr osobistych, jako pewne surogaty zadośćuczynienia przewidzianego choćby w art. 448 k. c. Również można prezentować takie stanowisko, jak czyni to powód w niniejszej sprawie, zgodnie z którym roszczenia te mają charakter odszkodowawczy, albowiem Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, w szczególności art. 12 posługuje się pojęciem „odszkodowania”, które ustalane jest tu w istocie na zasadzie ryczałtu. W takiej sytuacji osoba dochodząca roszczeń na podstawie przepisów Rozporządzenia zwolniona byłaby z obowiązku wykazywania wysokości poniesionej szkody, chociaż z drugiej strony może zdarzyć się, iż poniesiona przez uprawnionego szkoda przewyższy tak przyznane odszkodowanie. Zwrócić ponadto należy uwagę, iż przepisy Rozporządzenia 261/2004 nie zawierają w swojej treści pojęć zadośćuczynienia, stanowiącego odpowiednią kwotę za doznaną krzywdę i odszkodowania w granicach rzeczywiście poniesionej szkody, posługując się wyłącznie kryterium odszkodowania. Nie można wreszcie wykluczyć, iż tak określone odszkodowanie stanowić będzie swoistą (określoną co do wysokości w sposób ryczałtowy w uregulowaniu powszechnie obowiązującym) karę umowną. W takiej sytuacji przepisy Kodeksu cywilnego dopuszczają

możliwość zgłoszenia żądania przewyższającego taką karę umowną o ile strony umowy nie postanowiły inaczej - art. 484 § 1 zd. 2 k. c.

Niezależnie od tego, w jaki sposób roszczenie objęte pozwem zostałyby zakwalifikowane i czy zostałyby przyjęte najkorzystniejsza dla pozwanego wykładnia pojęcia odszkodowania z Rozporządzenia 261/2004 tj. stanowiącego zadośćuczynienie w związku z naruszeniem dóbr osobistych pasażera, brak było podstaw do przyjęcia, iż dokonana przez A. P. na rzecz powoda cesja była bezskuteczna. Zwrócić tu należy uwagę, iż na gruncie ochrony dóbr osobistych rozróżnić należy dwojakiego rodzaju roszczenia - roszczenia majątkowe oraz niemajątkowe. O ile brak możliwości cesji roszczeń niemajątkowych nie wzbudza większych wątpliwości (roszczenia te objęte zatem byłyby zakazem z art. 509 § 1 k. c.), o tyle opowiedzieć należy się za możliwością dokonywania cesji roszczeń majątkowych wynikających z takiego stosunku prawnego. W tym zakresie wskazać należy, iż z art. 445 § 3 k. c., na warunkach w nim określonych, dopuszcza możliwość przenoszenia takich roszczeń na osoby trzecie tj. spadkobierców, a tym samym ustawodawca co do zasady nie „rezerwuje” roszczeń majątkowych wyłącznie dla osób, którym jest im należne. Oczywiście za dopuszczalnością cesji należy opowiedzieć się w sytuacjach, w których roszczenia, o których mowa w Rozporządzeniu zakwalifikować jako odszkodowanie lub roszczenia z kary umownej. Możliwość dokonywania cesji takich roszczeń nie wzbudza wątpliwości. Te rozważania doprowadziły Sąd Okręgowy do wniosku, że dopuszczalne jest dokonywanie cesji roszczeń wynikających z Rozporządzenia nr 261/2004, które niewątpliwie ma charakter majątkowy, ale również pieniężny, a tym samym zarzuty kwestionujące umowę cesji należało uznać za bezzasadne.

Przechodząc do oceny zarzutów dotyczących art. 385¹ k. c. i następnych Sąd Okręgowy wskazuje, że art. 385¹ k. c. w odróżnieniu do normy z art. 58 k. c. nie przewiduje jako sankcji wobec uznania abuzywności postanowienia umownego nieważności umowy, bowiem ustawodawca przyjął, iż skutkiem uznania postanowienia umownego za niedozwolone jest brak związania konsumenta takim postanowieniem. Zdaniem Sądu Okręgowego w tych okolicznościach należy podkreślić, co zdaje się uszło również uwadze Sądu I instancji, że zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. uznanie wzorca umowy za niedozwolony nie dotyczy postanowień umownych regulujących główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, które zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zarzuty, które podnosi pozwany, nawet przy przyjęciu, iż może się na nie powoływać osoba trzecia niebędąca stroną umowy - co przy konstrukcji sankcji w postaci braku związania konsumenta (a nie sankcji nieważności czynności prawnej) musi wzbudzać oczywiste wątpliwości, to zarówno przelew, jak i zapłata za niego ceny stanowią główne świadczenia stron kwestionowanej umowy, a zatem nie są one objęte dyspozycją art. 385¹ § 1 k. c. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż zarzuty pozwanego w tym zakresie nie mogły skutkować zmianą zaskarżonego wyroku.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k. p. c. oddalił apelację orzekając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k. p. c. w zw. § 10 ust. 1 pkt 1 i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.) obowiązującego w dacie wniesienia apelacji.